

Ohje vaikuttavuuskertomusten kirjoittamiseen

Strategisen tutkimuksen neuvoston (STN) rahoittaman konsortion vaikuttavuuden seurantaan tehdään vaikuttavuuskertomusten avulla. Konsortio luo kolme tai useamman kertomusta, joita se päivittää konsortion toiminnan ajan. Strategisen tutkimuksen vastuualueelle jätettävät versiot päivitetään vuosittain (**määräaika 30.11, toimitetaan ohjelmasta vastaavalle tiedeasiantuntijalle**). Strategisen tutkimuksen neuvosto kannustaa konsortioita esittämään kertomukset kotisivuillaan.

Vaikuttavuuskertomuksissa konsortio keskittyy kertomaan toiminnastaan vuorovaikutustyönsä näkökulmasta:

1. Minkälaista tutkimusta on tehty vuorovaikutuksen ja vaikuttavuuden perustaksi ja aikaansaamiseksi,
2. Minkälaista vuorovaikutustyötä on tehty, ja miksi, jotta tutkimustulokset saataisiin yhteiskunnassa teeman kannalta keskeisten toimijoiden tiedoksi, ja
3. Miten konsortio näkee toimiansa vaikuttavuuden raamit.

Kertomukset kattavat hankkeen koko toimintakauden ja niiden aiheet ovat hahmoteltavissa alkuperäisestä tutkimussuunnitelmasta. Kertomusten kokonaisuus kattaa alusta alkaen koko konsortion toiminnan. Kertomusten sisältö kehittyy konsortion toimien myötä. Mikäli tutkimus ja sidosryhmien tilanne sitä vaativat, konsortio voi lisätä uuden vuorovaikutustavoitteen. Tällaisesta poikkeavasta menettelystä tulee sopia strategisen tutkimuksen ohjelmasta vastaavan tiedeasiantuntijan kanssa.

Vaikuttavuuskertomus on konsortion vuorovaikutussuunnitelman toteutuksen kuvausta ja vaikuttavuuden itsearviointia. Jokainen vaikuttavuuskertomus alkaa lyhyellä johdannolla, jossa kuvataan tavoitteen tutkimuksellista ja yhteiskunnallista taustaa. Kuvausten tulee olla keinojen osalta konkreettisia ja keinoilla tulee olla yhteys indikaattorilistoissa esitettyihin tietoihin. Vaikuttavuuskertomuksen osiossa ”Taustalla oleva tutkimus” listataan kyseisen vaikuttavuuskertomuksen kannalta keskeisimmät työt. Kattavat indikaattorilistat voi esittää indikaattorityökirjassa.

Vaikuttavuuden kuvaaminen on arvioivaa ja refleksiivää. Konkreettisten näyttöjen antaminen on joissakin tapauksissa mahdotonta, mutta konsortiota pyydetään pohtimaan mahdollisia linkkejä oman tutkimus- ja vuorovaikutustyönsä sekä yhteistyöpartneriensä ja yhteiskunnassa havaitsemiensa muutosten välillä.

Kertomusten sisältöjen ei odoteta olevan ohjelmittain tai edes konsortioittain samantyyppisiä: kullakin konsortiolla on omat tutkimussuunnitelmassa esitetyt ja rahoituskauden alussa sitoutumisneuvotteluissa sovitut tavoitteet ja toimintatavat, joita vastaan konsortion onnistumista peilataan. Lisäksi on mahdollista, että konsortion suunnitelmiin on tullut muutoksia tai sen vaikutukset ovat olleet tahattomia: näitä asioita pyydetään myös arvioimaan ja kertomaan vaikuttavuuskertomuksissa.

Kertomusten eri osioissa on **suuntaa antavat** ohjeet osan sisällölle. Kirjoittajien on hyvä välillä palata ohjeisiin ja miettiä, sisältääkö kertomus konkreettisella tavalla asioita, tapahtumia ja toimenpiteitä, joihin ohjeissa viitataan. Monitieteisyys ja tieteidenvälisyys ovat keskeinen osa ilmiöpohjaista tutkimusta, ja tätä kuvataan myös vaikuttavuuskertomuksessa. Monitieteisyyttä indikoivat monitieteiset julkaisut indikaattorityökirjassa.

Kunkin kertomuksen enimmäispituus on ohjelman päättyessä kuusi sivua (12 Times New Roman, ykkösriviväli). Tarinassa esitetyt toimet ja saavutukset on kysyttäessä pystyttävä todentamaan tuotosindikaattorilistassa annettuihin tietoihin pohjautuen, mutta kyseisiä tietoja ei ole syytä toistaa kokonaisuudessaan kertomuksissa. Vaikuttavuuskertomusten kieli on suomi tai ruotsi. Englantikin käy, mikäli konsortion työkieli on englanti.

Vaikuttavuuskertomusten sisältö:

Vaikuttavuuskertomuksen otsikko

Hankkeen nimi ja lyhenne

Konsortiojohtaja

1. Vaikuttavuustavoite

Onko kyseessä a) konsortion kokonaisvaikuttavuutta vai b) rajatumpaa vaikuttavuutta kuvaava kertomus? Mikäli kyse on vaihtoehdosta b), esitä ja perustele sen asema konsortion työn ja tavoitteiden kokonaisuudessa ja esitä lyhyt kuvaus tavoitteen tutkimuksellisesta ja yhteiskunnallisesta taustasta.

2. Mitä ohjelman tavoitetta vaikuttavuuskertomus käsittelee?

3. Keinot

Kerro toimenpiteistä, joita kyseisen vaikuttavuustavoitteen saavuttamiseksi on toteutettu. Keinoja voivat olla esimerkiksi vuorovaikutustyö, yhteistyökumppaneita osallistavat työskentelytavat, tapahtumat, esiintymiset, opetus, asiantuntijatehtävät, kansainvälinen yhteistyö, yrityspilotit jne.

4. Havainnot konkreettiset vaikutuksista

Kuvaa ja reflektoi niitä muutoksia yhteiskunnassa, joiden aikaansaamiseen hanke on myötävaikuttanut tai jotka hanke on saanut aikaan edellä esitetyillä toimillaan. Niitä voivat olla esimerkiksi vaikuttavuuden aikaansaamiseksi keskeisten henkilöiden tai instituutioiden omaksumat uudet näkemykset, julkisen tai rajatun keskustelun pohjalta syntyneet muutokset toiminnassa, muutokset toiminnassa, käyttäytymisessä tai intresseissä, vaikutukset lainvalmisteluun tai strategioihin, uudet opetussisällöt, liiketoimintamallit, tuotteet, jne.

5. Tavoiteltu vaikuttavuus ja konsortion saavutukset tällä hetkellä

Pohdi nykytilannetta suhteessa hankkeen käsitykseen tarvittavasta yhteiskunnallisesta muutoksesta. Mitä on jo saavutettu? Miten tästä eteenpäin?

6. Tahattomat vaikutukset ja muutokset konsortion toimintatavoissa

Kuvaile muita havaittuja vaikutuksia ja yllättäviä seurauksia, joita hanke on kohdannut. Kerro niin saavutuksista, esteistä, epäonnistumisistakin, sekä tarpeista suunnata vuorovaikutustoimia uudella tavalla. Mitä korjausliikkeitä on tehty? Mitä on opittu?

7. Vaikuttavuuden saavuttamiseksi tehty tutkimustyö

Luettelo vaikuttavuustavoitteen toteutumista tukevat keskeiset tutkimustulokset ja julkaisut. Voit kertoa lyhyesti, millä tavoin konsortio on uudistanut tutkimustyön tekemistä tulosten saavuttamiseksi (esim. monitieteisyys, metodologia, tutkimuksen toteutustavat)?